

Mediabeleid Kinderopvang
Kinderopvang Zazou

Versie 1.0- geldig tot 1 februari 2025

Beheerder: Bregje de Moes

Dit document is voor eigen gebruik binnen Kinderopvang Zazou.

Inhoudsopgave

Mediabeleid kinderopvang 0-4 jaar	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Inleiding</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Wat is mediaopvoeding?</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Onze visie op media</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Uitvoering van deze visie in de praktijk</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>0-2 jaar</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>2-4 jaar</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Voorwaarden voor het inzetten van media</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Pedagogische basisdoelen</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Interactievaardigheden die worden gebruikt bij media</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Een voorbeeld van mediagebruik via onze visie</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Richtlijnen</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Versie 1.0- geldig tot 1 februari 2025

Beheerder: Bregje de Moes

Dit document is voor eigen gebruik binnen Kinderopvang Zazou.

Mediabeleid kinderopvang 0-4 jaar

Inleiding

In dit beleid wordt er uitleg gegeven over wat mediaopvoeding is, wat onze visie op media is en hoe er bij Kinderopvang Zazou wordt omgegaan met media. Kinderopvang Zazou hanteert gezondheidsrichtlijnen voor kinderen van 0-4 jaar (Ponti et al., 2017). Iedere twee jaar wordt in samenwerking met directie, beleidsmedewerkers, pedagogisch medewerkers en de oudercommissie het beleid geëvalueerd.

Wat is mediaopvoeding?

Opvoeding houdt in dat een kind begeleid wordt bij de ontwikkeling tot iemand die zelfstandig kan meedoen aan de samenleving (Nederlands Jeugdinstituut, 2015). Door de vele aanwezigheid van media in de huidige maatschappij en de vaardigheden die van de maatschappij van volwassenen verwacht is het belangrijk om kinderen bewust te laten omgaan met media. Ook het aantal kinderen van 1-4 jaar dat media gebruikt neemt toe (Mediawijzer.net, 2015). Mediaopvoeding kan kinderen leren om kritisch met het aanbod van media om te gaan, geeft hen een andere dimensie op de wereld en leert kinderen mediavaardigheden. Zowel ouders als pedagogisch medewerkers staan dicht bij een kind en spelen daardoor een grote rol in de opvoeding van een kind (Bronfenbrenner, 1986). Hierdoor ziet Zazou het ook als taak om kinderen bij mediagebruik te begeleiden.

Onze visie op media

Media speelt een steeds grotere rol in de samenleving en zo ook in het dagelijks leven van de kinderen. Media is een breed begrip en houdt in: *alle middelen waarbij kinderen worden blootgesteld aan een scherm. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: televisie, iPad, telefoon, sociale media en gamen* (Reid Chassiakos et al., 2016). Digitale vaardigheden kunnen worden gezien als belangrijke vaardigheden om te ontwikkelen in de huidige samenleving. Om in te spelen op de huidige verandering, waar media centraal staat, vindt Zazou het belangrijk om te kijken naar een goede manier om hiermee om te gaan. Zazou vindt het belangrijk om kinderen en medewerkers hierbij te ondersteunen. Aangezien de eerste levensjaren van een kind een fundamentele rol spelen bij de verdere ontwikkeling van een mens én kinderen het

Versie 1.0- geldig tot 1 februari 2025

Beheerder: Bregje de Moes

Dit document is voor eigen gebruik binnen Kinderopvang Zazou.

best leren van face-to-face interacties met verzorgers, vindt Zazou het belangrijk dat media alleen wordt gebruikt ter verrijking van een thema of activiteit (Blehar et al., 1977). Hechting speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van jonge kinderen en te veel schermtijd zou een belemmering zowel hierin, als in de ontwikkeling kunnen vormen. Gezondheids- en slaapproblemen zijn voorbeelden van zulke belemmeringen (Reid Chassiakos et al., 2016). Om dit te voorkomen houdt Zazou zich aan richtlijnen voor een gezonde hoeveelheid schermtijd voor kinderen die zijn opgesteld in onderzoek (Ehmke & Wick, 2023; Ponti et al., 2017). Kortom, Zazou besluit om **wel** gebruik te maken van media in de vorm van filmpjes bij kinderen van 2-4 jaar, maar **alleen** als toevoeging op een huidig thema of activiteit **en** hierbij moeten interactievaardigheden worden gebruikt.

Uitvoering van deze visie in de praktijk

Zazou wil dat media op een verantwoorde en veilige manier wordt toegepast. Om dit te verzekeren mag media alleen wordt gebruikt ter verrijking van een thema of activiteit en niet als vervanging van een activiteit (Gezonde kinderopvang, n.d.). Hiermee wordt bedoeld, dat er bijvoorbeeld een filmpje kan laten zien over het gezin wanneer het thema familie is of een filmpje over koken wanneer er iets gebakken gaat worden.

0-2 jaar

Vanuit onderzoek wordt aangeraden om baby's weg te houden van schermen, omdat dit weinig toevoeging heeft op de ontwikkeling van een baby. Een baby leert door zijn zintuigen en door te experimenteren (Nederlands Jeugdinstituut, n.d.). Dit is bij media vaak niet of minder goed mogelijk. Daarom gebruikt Zazou dan **geen** media bij kinderen onder de 2 jaar.

2-4 jaar

Vanaf 2 jaar kan media een toevoeging zijn voor de belevingswereld van een kind. Een peuter kan zich gemiddeld ongeveer 6-12 minuten concentreren (Therapy, 2022). Hier moet media dan ook op afgestemd zijn. De mediaopvoeding is dan vooral gericht op het creëren van een balans tussen samen kijken, samen lezen en samen spelen. Hierbij is het uitgangspunt: *gebruik geen media te gebruiken, tenzij dit aantoonbaar een toevoeging is op de huidige*

Versie 1.0- geldig tot 1 februari 2025

Beheerder: Bregje de Moes

Dit document is voor eigen gebruik binnen Kinderopvang Zazou.

activiteiten en hierbij interactievaardigheden worden gebruikt. Media mag niet worden ingezet als vervanging. Een uitzondering hierop is het Sinterklaasjournaal. Dit mag dagelijks bekeken worden in december. In de groep 2-4 jaar betreft dit dus **alleen** video's over thema's en activiteiten. Hiervoor kun je verschillende media gebruiken, zoals de televisie of de iPad. Zazou heeft besloten om voor kinderen tussen de 2-4 jaar geen andere media toe te staan.

Voorwaarden voor het gebruik van media

Het inzetten van media is geen doel, maar een middel om een extra context voor kinderen te bieden. De filmpjes moeten van goede kwaliteit zijn en aansluiten bij de ontwikkeling van kinderen (denk hierbij aan de concentratie van de kinderen, de informatie die wordt gegeven in het filmpje). Hierbij is adequate en actieve begeleiding door een pedagogisch medewerker van belang. Hiermee wordt bedoeld dat een pedagogisch medewerker in staat is om bijvoorbeeld het onderwerp uit te leggen en vragen van kinderen te beantwoorden. In het gebruik van media heeft een pedagogisch medewerker een voorbeeldfunctie. Het is van belang dat de pedagogisch medewerker meekijkt naar de filmpjes, zodat hij of zij deze voorbeeldfunctie kan vervullen.

Pedagogische basisdoelen

Om een kind zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen en hen op een verantwoorde manier kinderopvang te bieden zijn er vanuit de overheid 4 pedagogische basisdoelen opgesteld (Ministerie van Algemene Zaken, 2021).

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie
3. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competentie
4. Overdragen van waarden en normen

Hoe komen deze pedagogische doelen terug in mediaopvoeding?

1. Het bieden van emotionele veiligheid

Hechting blijft in de jaren 0-4 een van de belangrijkste ontwikkelingstaken van een kind. Hechting ontstaat door interactie tussen verzorgers en het kind, waarbij er

Versie 1.0- geldig tot 1 februari 2025

Beheerder: Bregje de Moes

Dit document is voor eigen gebruik binnen Kinderopvang Zazou.

adequaat en responsief wordt gereageerd op de behoeftes van een kind. Het gebruik van media kan de hechting in de weg zitten, omdat te veel gebruik van media de interactie tussen kind-pedagogisch medewerker kan verminderen of zelfs verstoren. Daarnaast zou overmatig mediagebruik ervoor kunnen zorgen dat een kind minder uitgedaagd wordt om zijn andere ontwikkelingsvaardigheden te oefenen, waardoor dit de ontwikkeling zou kunnen belemmeren. Dit wil Zazou voorkomen door media niet in te zetten bij kinderen onder de 2 jaar en boven de 2 jaar alleen als toevoeging van een activiteit en niet als vervanging. Daarnaast worden er bij media interactievaardigheden gebruikt en wordt de tijd dat media mag worden ingezet gelimiteerd. Er wordt met de kinderen over media gepraat, situaties worden uitgelegd en onderwerpen besproken. Hierbij spelen de pedagogisch medewerkers in op de behoeftes van kinderen en hierdoor kan media juist een toevoeging zijn op de huidige interacties.

2. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Door een extra dimensie aan activiteiten toe te voegen met media biedt kinderopvang Zazou kinderen meer uitdaging. De media die wordt ingezet moet wel aansluiten op de interesses van kinderen. Zo wordt de belevingswereld van een kind vergroot en kan een kind hierop aansluiten met zijn eigen fantasie. Hierdoor wordt een kind gestimuleerd om zijn persoonlijke vaardigheden te ontwikkelen. Daarnaast kunnen pedagogisch medewerkers hen begeleiden bij praktische vaardigheden en het bewustzijn van media.

3. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competenties

Door kinderen filmpjes aan te bieden en hierover na te praten met de kinderen stimuleren pedagogisch medewerkers kinderen om sociale competenties te ontwikkelen. Zo leert een kind met andere kinderen te praten over het onderwerp, wordt een kind gestimuleerd om contact te maken en leert een kind hoe hij of zij zich wil gedragen in een groep.

4. Overdragen waarden en normen

De media die de medewerkers aanbieden zijn van goede kwaliteit en de inhoud sluit aan bij de ontwikkelingsfase van de kinderen. De inhoud van het filmpje sluit aan bij de activiteit en past ook bij de concentratie van een kind. Door na een filmpje erover te praten leren kinderen hun eigen mening vormen en komen kinderen in contact met waarden en normen. Kinderen leren normen en waarden door interactie en begeleiding. Hierdoor kan het meenemen van de kinderen in verschillende activiteiten rond een thema een verrijking zijn van de ontwikkeling.

Interactievaardigheden die worden gebruikt bij media

Allereerst gebruiken medewerkers bij media de interactievaardigheid: praten en uitleg geven. Dit doen de medewerkers door een filmpje aan te bieden en deze hierna te bespreken. Hierbij worden vragen van kinderen beantwoord en stelt de pedagogisch medewerker vragen aan de kinderen. Daarnaast bieden de medewerkers de kinderen na een filmpje een activiteit en hierbij worden interacties tussen kinderen gestimuleerd. Zo kunnen de kinderen samen werken om een knutsel te maken die hierbij aansluit of kunnen ze de dansspasjes die in het filmpje naar voren komen ook leren. Zo komen de kinderen in contact met andere kinderen en worden ze gestimuleerd om samen activiteiten te ondernemen. Een andere interactievaardigheid die naar voren komt is het stimuleren van de ontwikkeling. Media biedt een extra dimensie en kan ervoor zorgen dat de fantasie van een kind gestimuleerd wordt. Daarnaast kan media ervoor zorgen dat een kind gaat experimenteren met gedrag en dat hierdoor cognitieve, motorische, sociaal-emotionele en taalvaardigheden worden gestimuleerd. Het is belangrijk dat media wordt ingezet als toevoeging op een activiteit/thema, zodat er responsief gereageerd blijft worden op de offline behoeftes van een kind. Deze behoeftes zijn voor een kind het belangrijkste om verder te ontwikkelen. Bij het bespreken van het filmpje kunnen normen en waarden worden overgebracht en hierbij ook grenzen aangegeven worden. Dit wordt gedaan door het nabespreken. Al deze interactievaardigheden dragen bij aan het zelfvertrouwen van een kind dat de basis vormt voor de verdere ontwikkeling (Velsink, 2015).

Versie 1.0- geldig tot 1 februari 2025

Beheerder: Bregje de Moes

Dit document is voor eigen gebruik binnen Kinderopvang Zazou.

Een voorbeeld van mediagebruik via onze visie

Een pedagogisch medewerker wil graag een activiteit gaan doen over zand. De pedagogisch medewerkers laat de kinderen een kort filmpje van ongeveer 10 minuten zien van het zandkasteel. Daarna gaat hij of zij met de kinderen bespreken hoe een zandkasteel wordt gemaakt en waar zand te vinden is. Kinderen kunnen hierbij vragen stellen over het filmpje en hier samen met de andere kinderen over praten. Daarna begint de pedagogisch medewerker met de activiteit, bijvoorbeeld het maken van een zandkasteel met magisch zand en/of de kinderen buiten met blote voeten laten lopen. Op deze manier kan een filmpje de belevingswereld van de kinderen vergroten.

Richtlijnen

Zazou vindt gezondheid erg belangrijk. Te veel beeldschermgebruik kan namelijk leiden tot minder goede sociale vaardigheden, concentratieproblemen, slaapproblemen, oog- en gezondheidsproblemen (Reid Chassiakos et al., 2016). Om dit te voorkomen houdt Zazou zich aan richtlijnen die opgesteld zijn vanuit onderzoek.

1. De totale beeldschermtijd voor kinderen tussen de 2-4 jaar op een dag op de kinderopvang is 20 minuten en is van goede kwaliteit. Na een filmpje wordt er een andere activiteit gedaan, zodat gezondheidsproblemen kunnen worden voorkomen. Onderzoek raadt aan om aan te sluiten bij de concentratie van een kind. De concentratie van een peuter is 6 à 12 minuten per keer (Ponti et al., 2017; Therapy, 2022).
2. Bij kinderen tussen de 0-2 jaar wordt er geen media ingezet (Nederlands Jeugdinstituut, n.d.) Experts raden aan om kinderen onder de 2 jaar niet bloot te stellen aan media, omdat dit geen toevoeging heeft op de ontwikkeling (Ponti et al., 2017).

Versie 1.0- geldig tot 1 februari 2025

Beheerder: Bregje de Moes

Dit document is voor eigen gebruik binnen Kinderopvang Zazou.

Literatuur

- Blehar, M. C., Lieberman, A. F., & Ainsworth, M. D. S. (1977). Early Face-to-Face Interaction and Its Relation to Later Infant-Mother Attachment. *Child Development, 48*(1), 182. <https://doi.org/10.2307/1128897>
- Bronfenbrenner, U. (1986). Ecology of the family as a context for human development: Research perspectives. *Developmental Psychology, 22*, 723–742. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.22.6.723>
- Ehmke, R., & Wick, D. E. (2023). *Media Guidelines for Kids of All Ages*. Child Mind Institute. <https://childmind.org/article/media-guidelines-for-kids-of-all-ages/>
- Gezonde Kinderopvang. *Werken aan mediaopvoeding*. (n.d.). <https://www.gezondekinderopvang.nl/themas-0-4-jaar/mediaopvoeding>
- Nederlands Jeugdinstuut. *Mediagebruik 0-2-jarigen*. Nederlands Jeugdinstuut. (n.d.). <https://www.nji.nl/mediaopvoeding/toolbox/mediagebruik-0-2-jarigen>
- Ministerie van Algemene Zaken. (2021). *Kinderopvang: ontwikkeling kind centraal*. KinderopvangRijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/kinderopvang-ontwikkeling-kind-centraal>
- Ponti, M., Bélanger, S., Grimes, R., Heard, J., Johnson, M., Moreau, E., Norris, M., Shaw, A., Stanwick, R., Van Lankveld, J., & Williams, R. (2017). Screen time and young children: Promoting health and development in a digital world. *Paediatrics & Child Health, 22*(8), 461–468. <https://doi.org/10.1093/pch/pxx123>
- Reid Chassiakos, Y. L., Radesky, J., Christakis, D., Moreno, M. A., Cross, C., Hill, D., Ameenuddin, N., Hutchinson, J., Levine, A., Boyd, R., Mendelson, R., & Swanson, W. S. (2016). Children and Adolescents and Digital Media. *Pediatrics, 138*(5). <https://doi.org/10.1542/peds.2016-2593>

Therapy, C. T. &. (2022). *How Long Should a Child's Attention Span Be?* CNLD Testing & Therapy. <https://www.cnld.org/how-long-should-a-childs-attention-span-be/>

Velsink, M. (2015). *Interactievaardigheden: waar ligt jouw talent?* Kinderopvangtotaal. <https://www.kinderopvangtotaal.nl/interactievaardigheden-waar-ligt-jouw-talent-1723892w/>

Versie 1.0- geldig tot 1 februari 2025

Beheerder: Bregje de Moes

Dit document is voor eigen gebruik binnen Kinderopvang Zazou.